

از نقاط روی نقشه تا گره‌های راهبردی؛ چگونه جزایر کوچک موازنه قدرت در اقیانوس هند را بازآرایی می‌کنند

جزایر مهم؛ گلوگاه‌های مینیاتوری قدرت

سیداحمد موسوی | برای قرن‌ها، ژئوپلیتیک با متر و مساحت سنجیده می‌شد. وسعت سرزمین، جمعیت و ظرفیت صنعتی شاخص‌های قدرت بودند و امپراتوری‌ها با گسترش مرزها معنا پیدا می‌کردند. اما در اقیانوس هند، هندسه قدرت در حال تغییر است. دیگر اندازه کشورها تعیین‌کننده نیست؛ موقعیت آن‌هاست که وزن می‌آفریند، به‌ویژه اگر آن موقعیت به گلوگاه‌های دریایی، مسیرهای انرژی، کابل‌های زیردریایی و زیرساخت‌های لجستیکی منتهی شود. در چنین نظامی، جزایر کوچک و قلمروهای خرد از حاشیه به متن آمده‌اند. آن‌ها اکنون به سکوهای چندمنظوره امنیتی بدل شده‌اند: نقاط سوخت‌رسانی، پایگاه‌های نظارتی، مراکز عملیات هوایی، محل حفاظت از زیرساخت‌های حیاتی و مسیرهای واکنش سریع به بحران. سه نمونه شاخص، دیه‌گو گارسیا، جیبوتی و مالدیو نشان می‌دهد این نظم جزیره‌محور چگونه در حال بازآرایی موازنه قدرت است.

پایداری راهبردی؛ پارادوکس حاکمیت در دیه‌گو گارسیا
شاید هیچ نقطه‌ای به اندازه دیه‌گو گارسیا منطق جدید قدرت را آشکار نکند. این جزیره کوچک در مجمع‌الجزایر چاگوس، با وجود ابعاد محدود، یکی از تعیین‌کننده‌ترین گره‌های نظامی در اقیانوس هند است. توافق سال ۲۰۲۵ میان بریتانیا و موریس که طی آن، حاکمیت چاگوس به رسمیت شناخته شد اما کنترل عملیاتی بلندمدت پایگاه حفظ شد، نمونه‌ای روشن از جدایی «حاکمیت رسمی» از «دسترسی راهبردی» است. در اینجا یک پارادوکس شکل گرفته است: پرچم ممکن است تغییر کند، اما کارکرد جغرافیایی باقی می‌ماند. برای ایالات متحده و بریتانیا، دیه‌گو گارسیا نه صرفاً یک قلمرو، بلکه سکوی برای تداوم حضور در پهنه هند-آرام است. یعنی محلی برای استقرار بلندمدت، پشتیبانی لجستیکی و نمایش قدرت در بحران‌ها.

تحلیل‌های پارلمانی در لندن نیز این توافق را راهی برای حل مناقشه حاکمیتی قدیمی در عین تضمین بقای پایگاه توصیف کرده‌اند. اما این «پایداری» بی‌هزینه نیست. مسئله آوارگان چاگوسی، تعهدات مالی توافق و بحث‌های اخلاقی درباره حق بازگشت همچنان مطرح است. در سطحی عمیق‌تر، این پرونده نشان می‌دهد در ژئوپلیتیک معاصر، مفاد دسترسی، حقوق استقرار و تداوم زیرساخت‌ها گاه از مفهوم کلاسیک مالکیت سرزمینی مهم‌تر شده‌اند. قلمرو را می‌توان معامله کرد؛ شبکه لجستیکی را به‌سختی.

تراکم راهبردی؛ جیبوتی و هم‌زیستی پریسک قدرت‌ها
اگر دیه‌گو گارسیا نماد «پایداری» است، جیبوتی نماد «تراکم» است. این کشور کوچک در شاخ آفریقا، در نزدیکی باب‌المندب یعنی یکی از پرترددترین گلوگاه‌های دریایی جهان به نقطه تلاقی ارتش‌های بزرگ تبدیل شده است. آمریکا، چین، فرانسه، ژاپن و دیگران هر یک حضوری نظامی در این کشور دارند و مأموریت‌هایی از

مقابله با تروریسم تا امنیت دریایی و تخلیه اضطراری را دنبال می‌کنند. جیبوتی به نمونه‌ای کلاسیک از «اقتصاد پایگاه‌ها» بدل شده است. میزبانی تأسیسات خارجی، درآمدی قابل توجه برای دولت ایجاد می‌کند و سهم مهمی از بودجه ملی را شکل می‌دهد. اما همین مزیت اقتصادی، ریسک‌های امنیتی در پی دارد. وقتی رقبا در فاصله‌ای اندک فعالیت می‌کنند، احتمال سوءتفاهم، حوادث هوایی یا اصطکاک اطلاعاتی افزایش می‌یابد. بحران در آب‌های اطراف، چه در دریای سرخ و چه در خلیج عدن می‌تواند به‌سرعت به تنشی چندجانبه تبدیل شود. دوراهی جیبوتی ساختاری است: جغرافیای گنجینه‌ای راهبردی است، اما همین مزیت می‌تواند آن را به کانون رقابت قدرت‌های بزرگ بدل کند. این کشور نشان می‌دهد چگونه «کوچکی» می‌تواند به تمرکز بی‌سابقه قدرت نظامی بینجامد؛ تمرکزی که هم سودآور است و هم بالقوه بی‌ثبات‌کننده.

نفوذ راهبردی از مسیر اقتصاد؛ مالدیو و سیاست زیرساخت

مسیر سوم را مالدیو نمایندگی می‌کند؛ جایی که نفوذ نه الزاماً از طریق پایگاه نظامی آشکار، بلکه از مسیر اقتصاد

و زیرساخت شکل می‌گیرد. موقعیت این مجمع‌الجزایر در مسیرهای حیاتی کشتیرانی، آن را به حلقه‌ای مهم میان دریای عرب، خلیج بنگال و مسیرهای منتهی به خلیج عدن بدل کرده است. چین با پروژه‌های زیربنایی قابل توجه از جمله پل دوستی چین-مالدیو در چارچوب ابتکار کمربند و جاده حضور اقتصادی خود را تثبیت کرده است. اجرای توافق تجارت آزاد چین-مالدیو از ژانویه ۲۰۲۵ نیز بُعد نهادی این پیوند را تقویت کرده است. هم‌زمان، هند با کمک‌های مالی، پروژه‌های توسعه‌ای و مذاکرات تجاری، تلاش کرده توازن را حفظ کند. در این الگو، «جاذبه راهبردی» از زنجیره‌های تأمین، بدهی، مقررات تجاری و مدیریت بنادر و فرودگاه‌ها ناشی می‌شود. حتی بدون استقرار نیرو، زیرساخت می‌تواند پیامدهای امنیتی داشته باشد. تصمیم درباره اینکه چه کشوری بندری را توسعه دهد یا شبکه دیجیتال را بسازد، در عمل بر آرایش قدرت در منطقه اثر می‌گذارد.

از قلمرو تا شبکه؛ شکل‌گیری دستگاه عصبی در یایی

این سه نمونه تصویری گسترده‌تر را آشکار می‌کنند؛ رقابت در اقیانوس هند به سمت شبکه‌ای توزیع شده از گره‌های راهبردی حرکت می‌کند، نوعی «دستگاه عصبی دریایی» که استقرار سریع، عملیات بلندمدت، پوشش

اطلاعاتی (ISR)، پایش گلوگاه‌ها و واکنش به بحران را ممکن می‌سازد. در چنین نظامی، مسئله صرفاً اشغال زمین نیست؛ مسئله تداوم حضور در حوزه‌ای بی‌ثبات است. گشتی‌ها جا به جا می‌شوند، دولت‌ها تغییر می‌کنند و معاهدات منقضی می‌شوند، اما جزایری که به زیرساخت‌های بلندمدت گره خورده‌اند، دوام می‌آفرینند. آن‌ها همان چیزی را فراهم می‌کنند که راهبردی‌ها از آن بیش از هر چیز می‌خواهند؛ یعنی قابلیت اتکا در زمان بحران. با این حال، نظم جزیره‌محور بدون هزینه نیست. تراکم نظامی می‌تواند احتمال حادثه را حتی بدون قصد جنگ افزایش دهد. حل‌وفصل‌های حقوقی ممکن است مناقشه‌برانگیز باقی بمانند و دولت‌های کوچک که به سرمایه یا تضمین‌های امنیتی خارجی وابسته‌اند، ممکن است در بزنگاه‌ها زیر فشار قرار گیرند.

در نهایت، اقیانوس هند دیگر صرفاً مسیر عبور نفت و کالا نیست؛ معماری امنیتی در حال شکل‌گیری است که در آن کوچک‌ترین نقاط روی نقشه می‌توانند بلندترین سایه‌ها را بیفکنند. در عصر رقابت شبکه‌ای، جغرافیا بار دیگر به ارز تبدیل شده است، اما نه جغرافیای وسیع، بلکه جغرافیای دقیق. جزایر کوچک، اگر در جای درست قرار گرفته باشند، می‌توانند ترازوی قدرت را بیش از هر سرزمین پهناوری جابه‌جا کنند.

است؛ اقدامی که می‌تواند نشان‌دهنده نارضایتی عمیق پاکستان از شرایط موجود در روابط میان دو کشور باشد. در واقع اسلام‌آباد امیدوار بود از طریق فشارهای سیاسی و اقداماتی همچون مسدودسازی تجارت میان دو کشور بتواند به طالبان برای همکاری بیشتر فشار وارد کند، اما با گذشت زمان و با مدیریت بحران انجام گرفته از سوی طالبان، پاکستان به این نتیجه رسیده که تداوم این وضعیت بیش از همه به خود این کشور آسیب خواهد زد، چرا که روابط و منافع اقتصادی دراز مدت با افغانستان را به خطر انداخته، احتمال نفوذ کشورهای همچون هند را در افغانستان و منطقه افزایش داده و در نهایت بسیاری از پروژه‌ها و برنامه‌های تجاری و ترانزیتی این کشور با آسیای میانه را معلق نگه خواهد

و کابل، ارتش پاکستان یک‌بار دیگر چند حمله هوایی تا حدی گسترده به عمق خاک افغانستان انجام داد که بنابر اطلاعات منابع رسانه‌ای، ده‌ها کشته و زخمی برجای گذاشته است. مقامات پاکستانی مدعی هستند این حملات به تلافی اقدامات گروه «تحریک طالبان پاکستان» و به خصوص حملات اخیر در خیبرپختونخواه انجام گرفته است؛ گروهی که اسلام‌آباد آن را تحت‌الحمايه طالبان و مستقر در افغانستان می‌داند.

اما در زمینه این تهاجم و تنش جدید میان پاکستان و طالبان دو نکته درخور تأمل وجود دارد. نکته اول در مورد دلایل توسل دوباره پاکستان به اقدامات سختی همچون انجام عملیات هوایی در عمق خاک افغانستان

داشت. بنابراین هدف اسلام‌آباد ایجاد تغییر سریع‌تر در این شرایط از طریق بالا بردن آستانه تنش میان دو کشور و در کنار آن جلب توجه دوباره جامعه جهانی به مسئله طالبان است. اما نکته دوم درخصوص واکنش طالبان است. با توجه به مواضع طالبان در قبال حملات اخیر، به نظر نمی‌رسد طالبان قصد واکنش نظامی و یا افزایش سطح تنش با پاکستان را داشته باشند. در عوض آن‌ها بر عناصر مرتبط با شرایط داخلی پاکستان، به‌خصوص اختلاف نظری داخلی در مورد نحوه واکنش در برابر طالبان، روابط کنونی واشنگتن و اسلام‌آباد و عملکرد دولت شهباز شریف در قضیه فلسطین اتکا خواهند کرد تا از طریق تحریک افکار عمومی مردم پاکستان، بر مقامات سیاسی و ارتش این کشور فشار وارد کنند.

یادداشت
میراحمدرضا مشرف

اسلام‌آباد به دنبال بالا بردن سطح تنش با طالبان

با گذشت چند ماه از تقابل نظامی گسترده مرزی میان پاکستان و طالبان و متعاقب آن، شکست تلاش‌های بین‌المللی برای میانجی‌گری میان اسلام‌آباد

سفارش آگهی
خیلی آسان و راحت
۳۷۰۸۸
سازمان آگهی‌های روزنامه قدس

کارت خودرو پژو PARSTU۵ مدل ۳۹۵۱ به رنگ سفید روغنی به شماره پلاک ۵۵۲ ۹۱ ایران ۲۲ به شماره موتور ۰۶۴B۰۰۵۱۰۰۹ و شماره شاسی NAANIIFEEEXFH۶۳۷۴۴ به نام زهرا رضوانی نام شهردار بایدا مفقود واز درجه اعتبار ساقط است. نسب مفقود واز درجه اعتبار ساقط است.

سند کمپانی خودرو پژو PARSXUVP مدل ۱۴۰۳ به رنگ سفید- روغنی به شماره پلاک ۵۳۶ ۱۷ ۳۱ ایران ۹۴ به شماره موتور ۰۲۸K۰۲۸۶۲۴۵ و شماره شاسی NAANAHLFRPC۴۴۳۳۰ به نام شهردار بایدا مفقود واز درجه اعتبار ساقط است.

آگهی مزایده فروش محصول محلول پنبه شرکت کشاورزی رضوی-نوبت دوم
شرکت کشاورزی رضوی در نظر دارد ، نسبت به فروش محصول محلول پنبه از طریق مزایده عمومی اقدام نماید . لذا از متقاضیان دعوت می شود، جهت دریافت اسناد مزایده به آدرس سایت http://tender.epf.ir (قسمت مزایده) و www.kaqr.ir مراجعه نمایند. مهلت ارائه پیشنهادات تا پایان وقت اداری مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۰۸ می باشد. ضمناً در صورت نیاز به دریافت اطلاعات با شماره تلفن ۰۵۱۳۸۵۲۰۰۱ داخلی ۱۴۶ تماس حاصل نمایند.
شرکت کشاورزی رضوی - آستان قدس رضوی

Quds Online
تبلیغات مجازی در قدس آنلاین
بنر | رپرتاژ آگهی | حمایتی
۰۵۱۳۷۰۸۸

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای با ارزیابی کیفی فشرده (نوبت اول)
نازک کاری و نصب تجهیزات برق و تأسیسات پروژه توسعه و تکمیل
اردوگاه مهر امام رضا(ع) شماره: ۰۲۰۰۴۰۰۳۷۹۱۰۰۰۰۱۶

جمعیت هلال احمر استان خراسان رضوی در نظر دارد؛ نازک کاری و نصب تجهیزات برق و تأسیسات پروژه توسعه و تکمیل اردوگاه مهر امام رضا(ع) را از طریق برگزاری مناقصه عمومی یک مرحله‌ای با ارزیابی کیفی فشرده و از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت اقدام نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir و با امضاء الکترونیکی انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.
تاریخ انتشار مناقصه در سامانه: ۱۴۰۴/۱۲/۰۶ می باشد.

-مهلت زمانی دریافت اسناد از سایت: حداکثر تا ساعت ۱۹ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۱۱
-مهلت زمانی ثبت پیشنهاد در سامانه: حداکثر تا ساعت ۱۹ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۵
-زمان تحویل فیزیکی پاکت الف: تا ساعت ۸/۳۰ صبح مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۶
-زمان بازگشایی پاکت: ساعت ۱۰ صبح مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۶

نشانی و شماره تماس: مشهدمقدس -میدان ده دی- نبش امام خمینی (ره) ۲۹- ساختمان صلح جمعیت هلال احمر استان خراسان رضوی -طبقه اول- دبیرخانه و تلفن ۰۵۱-۴۱۴۱۷۰۰۰ داخلی ۲۱۰ و آقای مهندس ملانکه با شماره ۰۹۱۵۵۰۳۵۷۹۴
اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه:
مرکز تماس ۴۱۹۳۴ دفتر ثبت نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸

معاونت منابع انسانی و پشتیبانی - جمعیت هلال احمر استان خراسان رضوی